

Darja Vidovič
Dušan Vodeb
mag. Janez Damjan

Odnos dijakov do šole, države in družbenih skupnosti

Darja Vidovič, Dušan Vodeb, mag. Janez Damjan

Odnos dijakov do šole, države in družbenih skupnosti

Ljubljana, 2012

Naslov: ***Odnos dijakov do šole, države
in družbenih skupnosti***

Avtorji: Darja Vidovič, Dušan Vodeb, mag. Janez Damjan

Založnik: Srednja upravno administrativna šola Ljubljana

Za založnika: Dušan Vodeb

Naklada: 1000 izvodov

Slika na naslovni strani: dijaki SUAŠ Ljubljana

Fotografije: Dušan Vodeb

Oblikovanje: Irena Hlede

Naklada: 1000 izvodov

Kraj in datum: Ljubljana, 2012

Publikacija je v obliki PDF dostopna na spletni strani www.unisvet.si

Projekt UNISVET, Aktivnost IZVEDBENI KURIKUL

Vodja aktivnosti: Dušan Vodeb

Koordinator aktivnosti: Darja Vidovič

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

377

VIDOVIČ, Darja

*Odnos dijakov do šole, države in družbenih skupnosti / Darja Vidovič, Dušan Vodeb, Janez Damjan ;
[fotografije Dušan Vodeb]. - Ljubljana : Srednja upravno administrativna šola, 2012*

Dostopno tudi na: <http://www.unisvet.si>

ISBN 978-961-6920-05-6

ISBN 978-961-6920-06-3 (pdf)

1. Vodeb, Dušan, 1946- 2. Damjan, Janez

264244736

To delo je ponujeno pod licenco Creative Commons:
Priznanje avtorstva - Nekomercialno - Deljenje pod
enakimi pogoji.

Gradivo je nastalo v okviru projekta UNISVET,
Uvajanje novih izobraževalnih programov v
srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju
s področij ekonomije, frizerstva in predšolske
vzgoje za obdobje 2008-2012, ki ga sofinancirata
Evropska unija preko Evropskega socialnega sklada
in Ministrstvo Republike Slovenije za šolstvo
in šport. Operacija se izvaja v okviru operativne
programa razvoja človeških virov za obdobje
2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških
virov in vseživljenjskega učenja; prednostne
usmeritve: Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti
sistemov izobraževanja in usposabljanja.

Vsebina gradiva v nobenem primeru ne odraža
mnenja Evropske unije. Odgovornost za vsebino
nosi avtor.

Vsebina

Uvod.....	7
1 Odnos dijakov do šole, države in družbenih skupnosti.....	8
2 Socialne in državljanske kompetence.....	12
3 Šole, ki so sodelovale v raziskavi.....	14
4 Relativne stopnje pripadnosti	16
5 Segmentacija mladih glede na stopnjo pripadnosti Sloveniji	18
6 Primerjava segmentov dijakov glede na pripadnost državi in drugim skupnostim	20
7 Odnos do družbe, države in državljanstva	22
8 Kaj si mladi želijo spremeniti v družbi?.....	26
9 Primernost pedagoških aktivnosti za razvoj aktivnega državljanstva.....	28
10 Segmentacija dijakov glede na pripadnost šoli.....	32
11 Rezultati na testu znanja o značilnostih Slovenije in širšega okolja	34
12 Sklepne misli.....	36
Priloga I: Vprašalnik o odnosu dijakov do družbe	38
Priloga II: Rezultati raziskave.....	44

UVOD

V Konzorcij unisVET so povezane slovenske srednje šole, ki izvajajo izobraževalne programe Administrator, Aranžerski tehnik, Ekonomski tehnik, Ekonomski tehnik PTI, Frizer, Predšolska vzgoja in Prodajalec ter Center za poslovno usposabljanje pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Konzorcij je v obdobju 2008 – 2012 v skladu s pogodbo št. 3311-08-985003 izvajal projekt Implementacija prenovljenih programov. Projekt je delno financirala Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

Implementacija ali vpeljava prenovljenih programov je potekala skozi številne aktivnosti, ki so jih vodili konzorcijski partnerji. Aktivnost izvedbeni kurikulum je vodila Srednja upravno administrativna šola Ljubljana. V okviru te aktivnosti smo izvedli številne projekte za izobraževanje in usposabljanje ravnateljev in učiteljev, razvoj programov ter raziskovalne aktivnosti. Glavni namen raziskovalnih aktivnosti je bil pripraviti analize stanja in podati usmeritve za nadaljnje delo pri prenovi. Jedro raziskovalne skupine so sestavljali mag. Janez Damjan, Dušan Vodeb in Darja Vidovič. V štiriletnem obdobju so pri izvedbi raziskav sodelovali še številni učitelji in drugi sodelavci konzorcijskih ter drugih srednjih šol v Sloveniji. Z njihovo pomočjo smo spremljali razvoj ključnih kompetenc pri dijakih, še posebej razvitost kompetence samoiniciativnost in podjetnost ter socialne in državljanske kompetence. Ključne kompetence samoiniciativnost in podjetnost smo spremljali tudi pri učiteljih strokovnih predmetov in raziskovali njihove načine spodbujanja ustvarjalnosti in podjetnosti. Prenovljeni programi omogočajo drugačno, modularno organizirano izvajanje pouka in aktivne metode dela ter aktivnejšo vlogo dijakov. Zato nas je zanimala odprtost in pripravljenost dijakov in učiteljev za vpeljavo novosti. Raziskovali smo tudi zadovoljnost praktičnega usposabljanja pri delodajalcih.

1

Aktivnost: izvedbeni kurikulum

Raziskava : Unisvet 3 - 2010

Odnos dijakov do šole, države in družbenih skupnosti

*Zaključno poročilo raziskovanja
KK Državljska kompetenca med srednješolci
(Prva predstavitev: Ljubljana, 27. januar 2011)*

Raziskovalna skupina:
Darja Vidovič, Dušan Vodeb, mag. Janez Damjan

2

Raziskava Unisvet 3-2010, ki se je izvajala od oktobra do decembra 2010, je zajela dijake različnih letnikov na petih srednjih šolah. Raziskovali smo njihov odnos do šole in države ter pripadnost različnim družbenim skupnostim.

Posamezne raziskovalne cilje smo opredelili s pomočjo naslednjih vprašanj:

- 1 Kakšno stopnjo ljubezni oz. pripadnosti čutijo dijaki do družine, prijateljev, šole, glasbenih in športnih skupin, regije in mesta, države Slovenije in druge države ter do Evropske Unije?
- 2 V kolikšni meri se strinjajo s trditvami "aktivnega državljanstva", kjer smo poleg trditev v povezavi z domoljubnimi čustvi in obnašanjem našeli še vrsto trditev povezanih z odnosom do politike, družbene skupnosti in sodržavljanov?
- 3 Koliko poznajo Slovenijo in njeno zgodovino smo preverjali preko kratkega testa znanja
- 4 Kako primerne se jim zdijo različne oblike pouka za spodbujanje aktivnega državljanstva?
- 5 Katere spremembe bi uvedli v Sloveniji, če bi za en teden postali njen predsednik?

2

Kompetenca: *»...sposobnost doseči kompleksne zahteve v določenem kontekstu s pomočjo mobilizacije tako spoznavnih kot tudi nespoznavnih vidikov delovanja«*
(Rychen in Salganik, 2003, str. 43).

Osem ključnih kompetenc za vseživljenjsko učenje po priporočilu Sveta EU in Evropskega parlamenta iz leta 2006.

1. sporazumevanje v materinem jeziku,
2. sporazumevanje v tujih jezikih,
3. matematična kompetenca ter osnovne kompetence v znanosti in tehnologiji,
4. digitalna pismenost,
5. učenje učenja,
6. socialne in državljanske kompetence
7. samoiniciativnost in podjetnost ter
8. kulturna zavest in izražanje.

V šolskem letu 2008/09 so se začeli uvajati prenovljeni izobraževalni programi v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki dajejo velik poudarek uvajanju ključnih kompetenc v izobraževalni proces.

Kompetenca je v zadnjem desetletju postal eden osrednjih pojmov v izobraževanju in je definiran kot »...sposobnost doseči kompleksne zahteve v določenem kontekstu s pomočjo mobilizacije tako spoznavnih kot tudi nespoznavnih vidikov delovanja« (Rychen in Salganik, 2003, str. 43). Kompetence torej vključujejo spoznavno raven (sposobnosti kompleksnega razmišljanja in reševanja problemov ter znanje na določenem področju), čustveno-motivacijsko raven (stališča, vrednote, pripravljenost za aktivnost) ter vedenjsko raven (sposobnost ustrezno aktivirati, uskladiti in uporabiti svoje potenciale v kompleksnih situacijah (Peklaj, 2006, str. 22-23).

Število in opredelitve ključnih kompetenc se v dokumentih razlikujejo, po priporočilu Sveta EU in Evropskega parlamenta iz leta 2006 pa govorimo predvsem o osmih, zgoraj naštetih, ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje.

Naštete kompetence potrebujejo vsi ljudje »...za osebno izpopolnitev in razvoj, dejavno državljanstvo, socialno vključenost in zaposljivost« in jih je potrebno razvijati vse življenje. Vedeti moramo tudi, da se ključne kompetence ne razvijajo zgolj pri posameznih predmetih, ampak so to t.i. prečne ali transverzalne kompetence in so za razvoj kompetenc odgovorni učitelji vseh predmetov.

3

Socialne in državljanske kompetence

vključujejo osebne, medosebne in medkulturne kompetence ter zajemajo vse oblike vedenja, ki usposabljaajo posameznike za učinkovito in konstruktivno sodelovanje v socialnem in poklicnem življenju.

Socialna kompetenca je predvsem povezana z osebnim in družbenim blagostanjem posameznika ter zahteva razumevanje pomena dobrega fizičnega in duševnega zdravja.

Državljska kompetenca posameznike usposablja za polno udeležbo v državljanskem življenju in temelji na poznavanju konceptov demokracije, pravice, enakosti, državljanstva in državljskih pravic.

Spretnosti državljanske kompetence, ki smo jih podrobneje raziskovali v okviru projektov Unisvet, pomenijo sposobnost učinkovitega oblikovanja odnosov z drugimi na javnem področju, izkazovanja solidarnosti in zanimanja za reševanje problemov, ki zadevajo lokalno in širšo skupnost. Vključujejo kritični in ustvarjalni premislek ter konstruktivno udeležbo v dejavnostih skupnosti ali soseske ter sprejemanje odločitev na vseh ravneh, od lokalne do nacionalne in evropske ravni, zlasti z volitvami. Podlaga za pozitiven odnos do skupnosti so spoštovanje človekovih pravic, vključno z enakostjo, ki je osnova za demokracijo, spoštovanje in razumevanje razlik med sistemi vrednot različnih ver ali etničnih skupin. To pomeni izkazovanje občutka pripadnosti svoji občini, državi, EU in Evropi na splošno ter svetu, in pripravljenost za sodelovanje v demokratičnem sprejemanju odločitev na vseh ravneh. (Ur. List EU, 2006).

Ključne kompetence morajo razvijati in spodbujati vsi učitelji pri vseh predmetih. Posebno vlogo pa imajo pri razvijanju državljanske kompetence učitelji strokovnih predmetov in učitelji modula Državljan-ska vzgoja in mediacija, ki smo jih na raz-

lične načine vključili v naše raziskovanje ter jim na strokovnih usposabljanjih tudi posredovali rezultate analiz.

4

Šole, ki so sodelovale v raziskavi

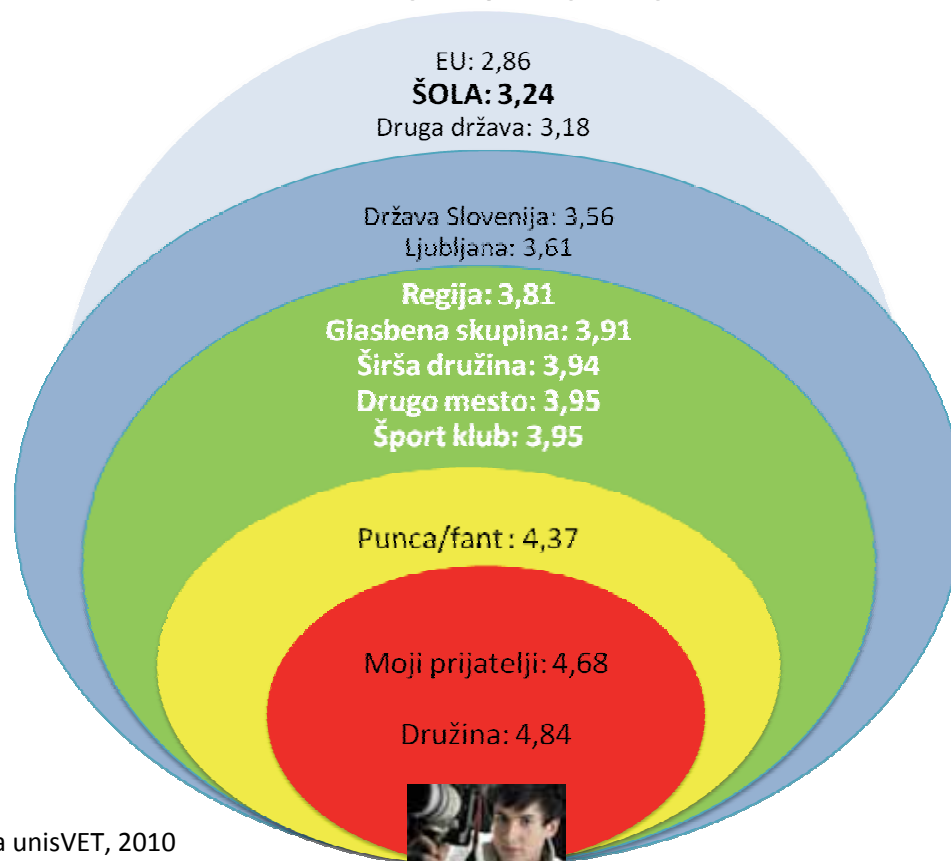
Na osnovi predhodnih skupinskih pogovorov z dijaki smo pripravili poseben vprašalnik, ki ga je skupno izpolnilo 475 dijakov in dijakinj v 19 razredih na petih srednjih šolah: to so gimnazije v Novem mestu, Sežani in Slovenj Gradcu ter Srednja šola za gostinstvo in turizem in Srednja upravno administrativna šola v Ljubljani. Na posameznih šolah so bili razredi od začetka abecede; povsod so bili vključeni razredi na črko A, na nekaterih šolah pa tudi na črko B in C.

Velikost in razporeditev našega vzorca nam omogoča, da predstavimo glavne značilnosti mladih v odnosu do šole, države Slovenije in drugih družbenih skupin ter skupnosti in dejavnike, ki vplivajo na ta odnos. Obstajajo pa omejitve pri posploševanju dobljenih vrednosti na celotno populacijo srednješolcev ali na posamezne regije.

5

Relativne stopnje pripadnosti

Vir: Raziskava unisVET, 2010

6

Na sliki smo s pomočjo tarče prikazali poprečne stopnje pripadnost na ključno vprašanje v raziskavi: *“Kakšno stopnjo ljubezni oz. pripadnosti čutite do naštetih ljudi, skupin, organizacij oz. skupnosti”*. Dijaki so odgovarjali s pomočjo lestvice z ocenami od 1 do 5, kjer 1 pomeni “nimam rad/ ne čutim pripadnosti”, 5 pa “imam zelo rad/čutim močno pripadnost”.

Pričakovano imajo dijaki najraje oz. so najbolj pripadni družini in prijateljem. Zelo visoka je tudi pripadnost partnerju, če ga imajo (cca. 20 %).

Dokaj močno stopnjo pripadnosti čutijo dijaki še do širše družine, mesta in regije, mnogi (cca 1/3) pa tudi do športnega kluba in glasbene skupine.

Stopnja pripadnosti do Ljubljane (upoštevani samo odgovori na ljubljanskih šolah) je skoraj za pol ocene nižja od poprečnih vrednosti pripadnosti dijakov drugim “svojim” mestom.

Sledi poprečna ocena pripadnosti državi Slovenije, ki znaša 3,56; torej je precej višja kot 3 (to je “nekaj srednjega”). Polovica dijakov je svojo pripadnost Sloveniji izrazila z oceno 4 ali 5.

Pri pripadnosti “drugi državi” je prisotna izrazita bipolarnost; dijaki, ki so odgovorili na to vprašanje, se čutijo ali močno pripadnega neki drugi državi ali pa sploh ne (“je nimajo radi”).

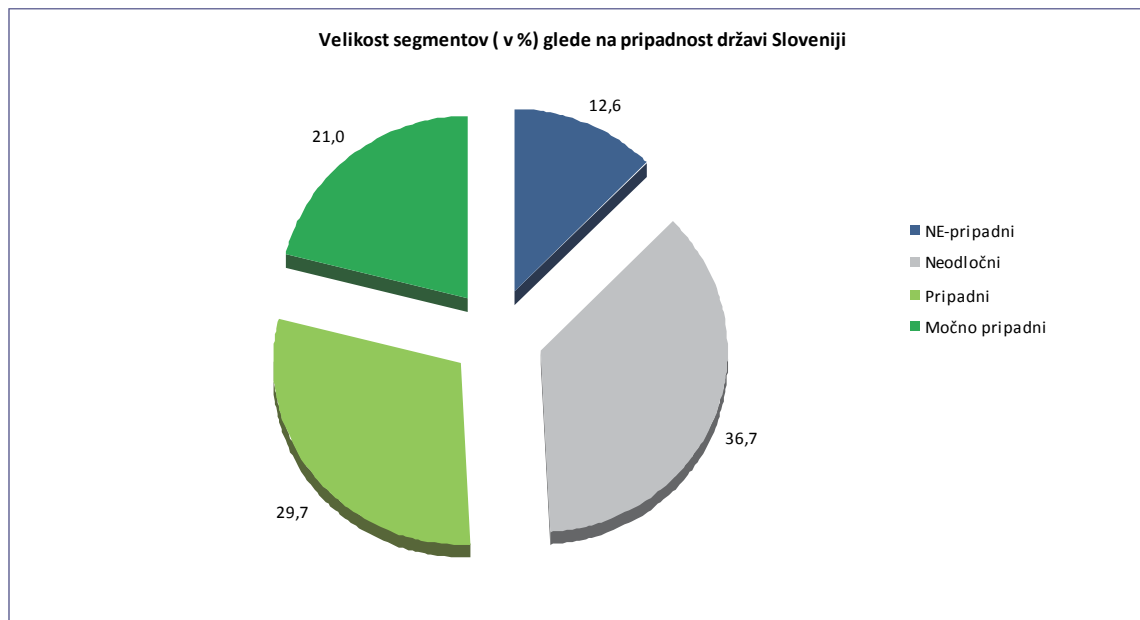
Neprijetno preseneča relativno nizka pripadnost šoli, kar velja za vse starostne skupine in pri obeh spolih.

Najnižja je pripadnost Evropski uniji, kar je pričakovano glede na relativno kratek čas našega članstva.

Nasploh lahko rečemo, da podatki ustrezajo tradicionalno močni pripadnosti Slovencev (in tudi drugih evropskih narodov) naj-ožjemu geografskemu področju in primarnim skupinam.

6

Segmentacija mladih glede na stopnjo pripadnosti Sloveniji

Glede na odgovor o stopnji pripadnosti državi Sloveniji smo dijake razdelili na štiri segmente, ki jih prikazuje zgornja slika. V prvem, modrem segmentu so **NE-pripadni**; gre za 12 % ali dobro desetino dijakov, ki so odgovorili, da se ne počutijo pripadne državi Sloveniji. Naslednji segment smo poimenovali **Neodločni** (kar praktično pomeni, da so ti dijaki odgovorili z oceno 3 na petstopenjski lestvici in je njihova stopnja pripadnosti državi Sloveniji le relativno nizka), vsebuje pa točno 1/3 dijakov. Četrty segment so **Pripadni** (ocena 4) in zajema skoraj točno 30 % dijakov in peti segment se imenuje **Močno pripadni** (ocena 5), v njem pa je dobra petina ali 21 % dijakov.

Preverjali smo statistično pomembnost razlik med segmenti glede na spol, starost ali šolo, a nobena izmed teh spremenljivk nima močnega vpliva na pripadnost državi Slovenija. Prav tako razlike niso statistično pomembne glede na dosežen rezultat na testu znanja o naši državi in poprečno verjetnost nadaljevanja študija. Pripadnosti državi pri dijakih torej ni mogoče enostavno povezati s kakšno od socio-demografskih spremenljivk, ampak

gre očitno za globlje osebne značilnosti in individualne izkušnje. To so je potrdilo tudi v razgovorih z dijaki, kjer so izpostavili pomen različnih izkušenj s tujino (npr. samostojno potovanja v tujino, izmenjava dijakov) za močnejšo občutnje pripadnosti svoji državi.

7

Primerjava segmentov dijakov glede na pripadnost državi in drugim skupnostim

Nepripadni		S1	Neodločni		S2	Pripadni		S3	Močno pripadni		S4
družina	4,69		družina	4,82		družina	4,90		Slovenija	5,00	
prijatelji	4,60		prijatelji	4,66		prijatelji	4,69		družina	4,87	
punca/fant	4,59		punca/fant	4,25		šir. družina	4,11		punca/fant	4,85	
glasb.skup.	3,71		šport.klub	3,96		mesto	4,06		prijatelji	4,76	
šir. družina	3,62		šir. družina	3,77		Slovenija	4,00		glasb. skup	4,48	
mesto	3,58		mesto	3,76		punca/fant	3,88		regija	4,40	
država 2	3,53		regija	3,63		glasb. skup	3,86		šport.klub	4,40	
šport.klub	3,38		glasb. skup	3,62		regija	3,84		mesto	4,31	
regija	3,06		šola	3,10		šport.klub	3,78		šir. družina	4,18	
Ljubljana	2,90		država 2	3,04		šola	3,48		Ljubljana	3,58	
šola	2,88		Slovenija	3,00		EU	3,09		šola	3,37	
EU	2,29		Ljubljana	2,83		država 2	3,08		EU	3,26	
Slovenija	1,78		EU	2,63		Ljubljana	2,90		država 2	3,20	

Štiri segmente, ki smo jih dobili glede na stopnjo pripadnosti državi Sloveniji smo primerjali tudi glede na njihove stopnje pripadnosti različnim skupinam in skupnostim. Na zgornji sliki je prikazan rang pripadnosti tako, da lahko bolje razumemo razlike med segmenti in tudi razmišljamo o razlogih za razlike v stopnji pripadnosti državi.

Sklepamo lahko, da so **“Močno pripadni”** državi Sloveniji zelo povezani v svoji družini in mnogi tudi s partnerjem, šele potem sledijo prijatelji, ki so pri ostalih segmentih na drugem mestu. Relativno manj pomembna je pripadnikom tega segmenta širša družina (4,18).

Nasprotno pa so **“Pripadni”** relativno višje uvrstili pripadnost širši družini, ki ji sledi mesto bivanja, partner pa je relativno manj pomemben. Manjša stopnja pripadnosti državi je verjetno bolj odraz drugačne družinske situacije, večji povezanosti z lokalnim okoljem oz. regijo (so bolj “ne Ljublančani”) in posledično je pri njih relativno nižja ocena za pripadnost državi.

Neodločni imajo na splošno ocene pripadnosti nižje od prvih dveh segmentov, z izjemo ljubezni do športnega kluba, kar

nas navaja k interpretaciji, da iščejo točke identifikacije v večji meri izven tradicionalnega okolja.

Nepripadni se zdijo relativno manj povezani z osnovno družino, saj je stopnja pripadnosti le-tej skoraj enaka kot prijateljem in partnerju. Predvsem punca ali fant sta točka njihove povezanosti, izstopa pa tudi pripadnost glasbeni skupini. Relativno več jih je v Ljubljani kot v drugih okoljih. Relativno visoko je pri njih tudi stopnja pripadnosti neki drugi državi.

8

Odnos do družbe, države in državljanstva

Tabela 5: Trditve, na katerih so visoko pomembne razlike med segmenti	Popr. vrednost
Igralci slovenskih reprezentanc bi morali znati peti našo himno.	4,38
Slovenski jezik je pogoj za obstoj slovenskega naroda.	4,38
V tujini oz. tujcem s ponosom povem, da sem iz Slovenije.	4,23
Slovenskemu državljanstvu se ne bi nikoli odrekel.	4,08
Državo Slovenijo imam zelo rad.	3,92
Zelo sem ponosen na slovensko nogometno reprezentanco.	3,77
Dobro poznam slovenske naravne lepote.	3,65
Naši državljani se premalo zavedajo prednosti življenja v Sloveniji.	3,58
Rad bi se preselil v neko drugo državo.	3,14
Za svobodo naše države sem se pripravljen tudi boriti.	3,01
Kvaliteta življenja v Sloveniji je zelo visoka.	2,89
Rad prepevam slovenske narodne pesmi.	2,41
Obešanje zastave ob praznikih je staromodno.	1,89

Odnos dijakov do družbe, države in državljanstva smo preverjali z nizom trditvev, ki je v celoti prikazan v spodnji tabeli. Trditve so prikazane po vrstnem redu od najvišje do najnižje stopnje strinjanja (5 = popolnoma se strinjam ali popolnoma velja, 3 = neodločen ali ne vem, 1 = sploh se ne strinjam ali ne velja).

Tabela 4: Rang trditvev odnosa do družbe, države in državljanstva glede na povprečno stopnjo strinjanja (N=471)

• Igralci slovenskih reprezentanc bi morali znati peti našo himno.	4,38
• Slovenski jezik je pogoj za obstoj slovenskega naroda.	4,38
• V tujini oz. tujcem s ponosom povem, da sem iz Slovenije.	4,23
• V času interneta je pomembno predvsem znanje angleščine.	4,20
• Državi moramo biti hvaležni, ker nam omogoča šolanje.	4,11
• Slovenskemu državljanstvu se ne bi nikoli odrekel.	4,08
• Zavedam se svojih državljanskih pravic in dolžnosti.	3,94
• Državo Slovenijo imam zelo rad.	3,92
• Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili.	3,87
• Komaj čakam, da se preselim na svoje (zaživim samostojno).	3,81
• Zelo sem ponosen na slovensko nogometno reprezentanco.	3,77
• Domoljubje je pri mladih v Sloveniji premalo razvito.	3,69
• Dobro poznam slovenske naravne lepote.	3,65
• Raje gledam »svojo« nadaljevanko kot TV prenos državne proslave.	3,65
• Če bi bil polnoleten, bi zagotovo šel (sem šel) na volitve.	3,64
• Naši državljanji se premalo zavedajo prednosti življenja v Sloveniji.	3,58
• Pogosto razmišljam o tem, kako spremeniti družbo na bolje.	3,57
• Mediji premalo poročajo o uspehih naše države.	3,42
• Pripravljen sem več prostovoljno pomagati družbi.	3,42
• Izogibanje plačila davkov je isto kot kraja.	3,39
• V naši državi smo zelo strpni do tujcev.	3,28
• Udeležba na volitvah bi morala biti obvezna.	3,23
• S prijatelji se veliko pogovarjamo o problemih v družbi.	3,21
• Slovenija je pravna država.	3,21
• V primerjavi z drugimi narodi smo Slovenci zelo domoljubni.	3,18

- Politično dogajanje v Sloveniji me ne zanima. 3,16
- Rad bi se preselil v neko drugo državo. 3,14
- Za svobodo naše države sem se pripravljen tudi boriti. 3,01
- V Sloveniji smo premalo solidarni. 2,98
- Kvaliteta življenja v Sloveniji je zelo visoka. 2,89
- Predmet državljanska vzgoja bi moral biti v srednjih šolah obvezen. 2,87
- Z veseljem bi se udeležil tridnevnega vojaškega tabora. 2,80
- Kdor nima dela, si je sam kriv. 2,79
- Rad prepevam slovenske narodne pesmi. 2,41
- Poklic politika je vreden spoštovanja. 2,39
- Ponovno bi morali uvesti enoletno obvezno služenje vojske. 2,36
- Volilno pravico bi morali dobiti mladi že s šestnajstimi leti. 2,34
- Obešanje zastave ob praznikih je staromodno. 1,89

Pri večini trditvev so velike variacije v ocenah, še posebej glede na stopnjo pripadnosti državi Sloveniji. Zato smo v glavni tabeli izpostavili samo tiste trditve, na katerih se segmenti pripadnosti državi statistično pomembno razlikujejo; bolj pripadni se tudi v bistveno večji meri strinjajo s temi trditvami. Izstopa pomen himne, jezika, državljanstva, poznavanje lepote Slovenije in prednosti življenja v njej, tudi pripravljenosti na borbo in v manjši meri pozitiven odnos do obešanja zastave. Sklepamo lahko, da bi s poudarjanjem teh elementov lahko prispevali tudi k dvigu pripadnosti državi Sloveniji pri večini dijakov.

9

Kaj si mladi želijo spremeniti v družbi?

Kategorija odgovora	S1:	S2:	S3:	S4:	SKUPNO
• proti politikom (zamenjal, ukini...)	42,9%	26,9%	31,9%	31,3%	31,3%
• naredil red (spremenil zakone, kaznoval...)	28,6%	26,1%	23,0%	25,0%	25,1%
• boljši svet (na splošno ali konkretni predlogi)	14,3%	32,8%	23,0%	22,5%	24,8%
• boljše za mlade (štipendije, boljša šola, brezplačna malica...)	21,4%	25,2%	25,7%	23,8%	24,3%
• davki dol, plače gor	21,4%	21,0%	19,5%	27,5%	22,1%
• pomagal revnim, brezdomcem... zdravje, varnost	9,5%	16,8%	17,7%	28,8%	19,0%
• brez odgovora	16,9%	25,4%	15,0%	13,1%	18,5%
• več delovnih mest (problem brezposelnosti...)	19,0%	11,8%	17,7%	23,8%	17,3%
• nacionalizem (tujce ven, Rome v red...)	7,1%	7,6%	8,0%	5,0%	7,3%
• za šport (objekti, EP v košarki)	7,1%	5,0%	8,0%	7,5%	6,7%
• ne bi postal predsednik	11,9%	6,4%	4,3%	6,1%	6,3%
• legalizacija marihuane, alkohol cenejši	7,1%	5,9%	1,8%	3,8%	4,5%

V raziskavi smo želeli tudi ugotoviti, kateri aktualni problemi so za mlade najbolj pereči in kaj bi želeli spremeniti. Konkretno smo mlade prosili za prost odgovor na odprto vprašanje *»Katere spremembe bi uvedli v Sloveniji, če bi za en teden postali njen predsednik?«*

Največ odgovorov v tabeli 13 nakazuje negativen odnos do politikov, ki bi jih dijaki zamenjali, odstranili ali pa bi jim vsaj znižali plače. Ti odgovori so predvsem značilni za segment Nepripadni, kjer močno prevladuje nezadovoljstvo z državo in politiko.

Na drugem mestu so bolj "represivni" odgovori; dijaki bi naredili red, predvsem na področju gospodarskega kriminala, veliko ljudi bi bilo kaznovanih, zakonodaja bi postala strožja. Pri pogostosti teh ukrepov ni razlik med segmenti.

Segmenti se ne razlikujejo v pogostosti odgovorov, ki se navezujejo na izboljšanje položaja mladih in sprememb v šoli, pa pri podpori za šport in športne dogodke (v času zbiranja podatkov je bila aktualna kandidatura Slovenije za svetovno prvenstvo v košarki) in pri odgovorih, ki bi jih lahko označili kot izrazito nacionalistične

ali šovinistične, celo rasistične. Takšnih odgovorov je bilo od 5% do 8%, vendar pa nacionalistična idr. negativna čustva niso povezana s stopnjo pripadnosti državi (ni statistično pomembnih razlik).

Zelo pomembna razlika med segmenti je v številu odgovorov "pomagal bi revnim", torej nekakšnem socialnem čutu, ki je v bistveno večji meri prisoten pri segmentu Močno pripadni. Zdi se, da je ta segment, torej dobra petina dijakov že kar vzor aktivnega državljanstva. Zanimajo se za družbeno dogajanje in so pripravljeni prispevati svoj delež za večjo kvaliteto življenja.

10

Primernost pedagoških aktivnosti za razvoj aktivnega državljanstva

Tabela 9: Izobraževalne oblike – razlike med segmenti statistično pomembne	Popr. vrednost
• ekskurzije za spoznavanje pestrosti in zanimivosti Slovenije	4,09
• spoznavanje slovenskih pokrajinskih različnosti in narodnega izročila	3,68
• razgovori v šoli z znanimi Slovenci	3,48
• skupinsko projektno delo	3,43
• *ogled zgodovinskega filma	3,38
• skrb za zgodovinske spomenike v svojem kraju	3,34
• aktivno sodelovanje na šolski ali krajevni proslavi	3,24
• *učenje in izvajanje vrstniške mediacije (posredovanje pri konfliktih)	3,23
• *ogled državne proslave	3,20
• poslušanje slovenske glasbe	2,79

Pomemben cilj naše raziskave je bil preverjanje metod za razvijanje domoljubja in aktivnega državljanstva oz. ugotoviti katere izmed njih se zdijo dijakom najbolj primerne in koristne. V ta namen smo dijake prosili, da ocenijo različne oblike pouka in šolskih aktivnosti. Pri ocenjevanju so imeli navodilo, da se vživijo v vlogo učitelja in z njegovega zornega kota ocenijo primernost in koristnost posameznih oblik. Sklepamo pa, da so dijaki odgovarjali predvsem z vidika lastnega interesa in zaželenosti naštetih oblik dela.

Tabela 8: Primerjava srednjih ocen primernosti izobraževalne oblike

• ekskurzije za spoznavanje pestrosti in zanimivosti Slovenije	4,09
• ekskurzija v zamejstvo in srečanje z vrstniki na slovenskih šolah v Avstriji in Italiji ...	4,02
• izmenjava mnenj z debato ZA in PROTI	3,80
• spoznavanje slovenskih pokrajinskih različnosti in narodnega izročila	3,68
• obisk sodišča in prikaz postopka sojenja	3,64
• aktivno sodelovanje na tematskem dnevu na terenu	3,62
• tridnevni tematski tabori (varstvo okolja, pravice manjšin, zaščita živali ipd.)	3,53
• razgovori v šoli z znanimi Slovenci	3,48
• skupinsko projektno delo	3,43
• različne ustvarjalne delavnice (likovne, literarne, glasbene, filmske...)	3,43
• sodelovanje na vojaški vaji in pogovor z vojaki ter starešinami	3,39
• ogled zgodovinskega filma	3,38
• obisk policijske postaje in seznanitev s pravicami in dolžnostmi pri legitimiranju	3,35
• skrb za zgodovinske spomenike v svojem kraju	3,34
• obisk TV studia in pogovor z urednikom dnevni poročil	3,27
• obisk in ogled slovenskega parlamenta ter pogovor s poslanci	3,26
• obisk zaporov in pogovor s pazniki ter zaporniki	3,25
• petdnevno »obvezno« prostovoljno delo v organizaciji po svoji izbiri	3,25
• aktivno sodelovanje na šolski ali krajevni proslavi	3,24
• učenje in izvajanje vrstniške mediacije (posredovanje pri konfliktih)	3,23
• ogled državne proslave	3,20
• igranje vlog v različnih konfliktnih situacijah	3,20
• obisk lokalne upravne enote (občine) in	3,03
• obisk notarja in seznanitev z njegovimi pristojnostmi	2,79
• poslušanje slovenske glasbe	2,79
• obisk zemljiške knjige	2,69

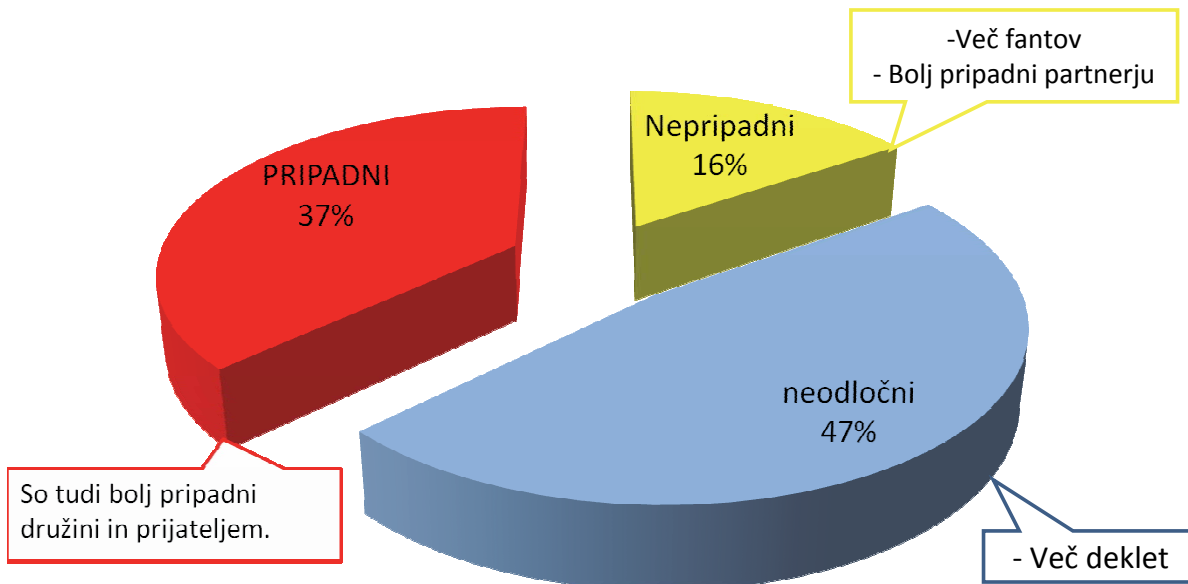

Izobraževalne oblike smo spet razdelili v dve skupini, glede na statistično pomembnost razlik v ocenah štirih segmentov. Na zgornji tabeli so prikazane izobraževalne oblike, pri katerih se ocene primernosti med segmenti statistično pomembno razlikujejo oz. jih kot bolj primerne ocenjujejo dijaki z večjo stopnjo pripadnosti državi Sloveniji. Zdi se, da vse našete aktivnosti povezuje beseda Slovenija ali slovensko, kar lahko pri segmentih Neodločeni in Nepripadni vzbuja nek odpor. Sklepamo, da bi za ta dva segmenta bile bolj primerne informativne aktivnosti, pri katerih ni toliko poudarjena čustvena domoljubna nota, ampak praktična vrednost pripadnost državi Sloveniji.

11

Segmentacija dijakov glede na pripadnost šoli

Dijake smo razdelili v segmente še glede na stopnjo pripadnosti šoli in pogledali, kako se ta kazalec povezuje s pripadnostjo ostalim skupinam in skupnostim. Skoraj polovica je glede na stopnjo pripadnosti šoli v skupini Neodločeni oz. so pripadnost šoli ocenili s srednjo oceno. V tej skupini je relativno več deklet, relativno več fantov pa je v skupini Nepripadni, ki jih je skupno 16 %. Dobra tretjina dijakov je izrazila pripadnost šoli in ti dijaki so tudi sicer bolj pripadni, povezani v svojo družino in prijatelji.

Spodnja tabela pa prikazuje trditve, s katerimi se bolj strinjajo šoli PRIPADNI dijaki:

Igralci slovenskih reprezentanc bi morali znati peti našo himno.	4,57
Državi moramo biti hvaležni, ker nam omogoča šolanje.	4,31
Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili.	4,08
Državo Slovenijo imam zelo rad.	4,07
Če bi bil polnoleten, bi zagotovo šel (sem šel) na volitve.	3,90
Pogosto razmišljam o tem, kako spremeniti družbo na bolje.	3,81
Dobro poznam slovenske naravne lepote.	3,79
Pripravljen sem več prostovoljno pomagati družbi.	3,63
Za svobodo naše države sem se pripravljen tudi boriti.	3,16
Z veseljem bi se udeležil tridnevnega vojaškega tabora.	2,75
Poklic politika je vreden spoštovanja.	2,62

Gre za trditve, ki izražajo domoljubje in pa hvaležnost za priložnosti, ki jim jih daje šola. Smiselno bi bilo razmišljati, da bi dijakom v večji meri poskušali vzbuditi zavedanje o vlogi šole in prednostih, ki jih prinaša. Ključno vlogo pri tem bi lahko imeli učitelji, ki bi tudi sami izražali visoko stopnjo zavedanja teh vrednot, pozitivnega odnosa do šole.

12

Rezultati na testu znanja o značilnostih Slovenije in širšega okolja

Tabela 3: Delež pravih odgovorov na testu znanja	Delež prav. odg.
Kdo je največji slovenski pesnik? France Prešeren	97,5 %
Kdo je bil prvi predsednik samostojne Slovenije? Milan Kučan	92,8 %
Katera je najdaljša reka v Sloveniji? Sava	90,7 %
Dan državnosti praznujemo? 25. junija	89,2 %
Katerega leta je izšel prvi slovenski abecednik? 1550	84,1 %
Glavno mesto Evropske unije? Bruselj	83,7 %
Kakšen je vrstni red barv slovenske zastave od zgoraj navzdol? B M R	83,1 %
V katerih državah obstaja slovenska manjšina? A I H	79,3 %
Kako velika je Slovenija - njena površina? 20.000 km²	78,9 %
Kdo je bil prvi slovenski general? Rudolf Maister	78,6 %
Katera je najbolj uspešna slovenska glasbena skupina? Avseniki	75,1 %
Od katerega leta naprej je Slovenija članica EU? 2004	74,2 %
Kolikokrat se je Slovenija uvrstila na svetovno nogometno prvenstvo? 2x	73,4 %
V katerem mestu je sedež Združenih narodov? New York	33,0 %
Katero slovensko podjetje ima največ zaposlenih? Mercator	29,0 %
...se imenuje politična skupina, ki je zmagala na volitvah 1990? DEMOS	27,7 %

Dijaki so v anketi odgovarjali še na šestnajst vprašanj iz slovenske zgodovine, geografije in poznavanja dogodkov iz bližnje preteklosti. Izbrati so morali pravičen odgovor med štirimi možnimi. Delež pravičnih odgovorov je prikazan v zgornji tabeli, iz katere lahko povzamemo, da vsaj dijakov pozna odgovore na vprašanj. Samo 5 dijakov je imelo pravilne vse odgovore, poprečno število doseženih točk 11,7 ali 73%.

Kot težja se kažejo tri vprašanja, katerih teme so gospodarstvo, mednarodna politika in novejša zgodovina. Zanimivo in spodbudno, da je delež dijakov, ki ve kdo je bil prvi slovenski general večji kot delež dijakov, ki ve kolikokrat se je Slovenija uvrstila na svetovno nogometno prvenstvo.

13

Sklepne misli

- Dijaki izražajo visoko stopnjo pripadnosti predvsem primarnim skupinam in svoji regiji.
- Glede na stopnjo pripadnosti državi Sloveniji in šoli so pomembne razlike med dijaki, ki so povezane s pripadnostjo osnovni družini ter domoljubnimi vrednotami.
- Mladi so dokaj kritični do aktualnih družbenih dogodkov, ki jih poznajo predvsem na način, kot jih prikazujejo mediji.
- Najmanj petina mladih izraža visoko stopnjo aktivnega državljanstva, večina pa je v odnosu do ustreznih trditev relativno neopredeljena.
- Za razvoj KK aktivno državljanstvo bi bilo potrebno uporabljati številne pedagoške in druge aktivnosti, vendar prilagojeno glede na odnos dijakov do različnih skupnosti, z ustreznim kombiniranjem obvezne udeležbe in drugih spodbud.

V pripravi na izvajanje raziskave smo proučevali tudi strokovno literaturo, ki govori o pomenu pripadnosti mladih šoli in drugim družbenim skupnostim. Posebej bi izpostavili naslednje ugotovitve:

Mladi z močnejšo stopnjo družbene pripadnosti imajo manj težav z duševnim zdravjem.

Večja pripadnost šoli zmanjšuje verjetnost prijateljevanja s tveganimi posamezniki.

Na šolah, kjer so učitelji, ki jih dijaki vidijo kot razumevajoče in spoštljive, je večja verjetnost za razvoj klime spoštovanja in občutka pripadnosti šoli.

Vir: *LaRusso, Domer, Selman, 2007*

PRILOGA I

Vprašalnik o odnosu dijakov do družbe

Raziskovalni projekt Aktivno državljanstvo: 11-2010

Šola: _____ Razred: _____

Vprašalnik o odnosu dijakov do družbe

Z našo raziskavo želimo spoznati odnos dijakov in dijakini slovenskih srednjih šol do družbenega okolja. Prosimo vas, da nam pri tem pomagate tako, da odgovarjate na naslednja vprašanja kar najbolj resno, samostojno in tako, kot iskreno mislite!

Vaši odgovori nam bodo pomagali pri izboljšanju šolskega programa in obšolskih dejavnosti.

Anketa je popolnoma anonimna!

1. Najprej vas prosimo za naslednje osebne podatke, ki jih potrebujemo samo za statistično analizo.

a) Spol: M ž b) Leto rojstva:19__ _ _

2. Kako verjetno je, da boste po končani srednji šoli nadaljevali s študijem?

Na spodnji 5-stopenjski lestvici obkrožite ustrezen odgovor!

1	2	3	4	5
zelo malo verjetno	malo verjetno	neodločen	zelo verjetno	zagotovo

3. Kateri poklic si želite opravljati po končanem šolanju/študiju? _____

4. Spodaj so našti ljudi, skupine, organizacije in skupnosti, ki jih imamo v večji ali manjši meri radi oz. čutimo pripadnost do njih.

Za vsakega izmed njih označite kakšno stopnjo ljubezni oz. pripadnosti čutite!

Odgovorite s pomočjo 5-stopenjske lestvice, na kateri pomeni:

1	2	3	4	5		
Nimam rad/ ne čutim pripadnosti	<	Srednje/ nekaj vmesnega	<	Imam zelo rad/ čutim močno pripadnost		
a. družina		1	2	3	4	5
b. šola		1	2	3	4	5
c. širša družina (strici, tete, bratrance...)		1	2	3	4	5
d. država Slovenija		1	2	3	4	5
e. druga država*:	_____	1	2	3	4	5
f. Evropska unija		1	2	3	4	5
g. mesto Ljubljana		1	2	3	4	5
h. drugo mesto*:	_____	1	2	3	4	5
i. regija*:	_____	1	2	3	4	5
j. športni klub*:	_____	1	2	3	4	5
k. glasbena skupina*:	_____	1	2	3	4	5
l. moji prijatelji		1	2	3	4	5
m. drugo; kaj?*	_____	1	2	3	4	5

*Vpišite drugo državo, mesto, regijo (npr. Dolenjska, Primorska, Štajerska...), športni klub, glasbena skupino in drugo, če čutite takšno pripadnost, sicer pustite prazno!

5. V kolikšni meri za vas veljajo spodaj naštetih trditve?

Odgovorite s pomočjo 5-stopenjske lestvice, na kateri pomeni:

1	2	3	4	5
sploh ne velja		ne vem		popolnoma velja
		ne velja		velja
a.	Če bi bil polnoleten, bi zagotovo šel (sem šel) na volitve.			1 2 3 4 5
b.	Dobro poznam slovenske naravne lepote.			1 2 3 4 5
c.	Državo Slovenijo imam zelo rad.			1 2 3 4 5
d.	Komaj čakam, da se preselim na svoje (zaživim samostojno).			1 2 3 4 5
e.	Pogosto razmišljam o tem, kako spremeniti družbo na bolje.			1 2 3 4 5
f.	Politično dogajanje v Sloveniji me ne zanima.			1 2 3 4 5
g.	Pripravljen sem več prostovoljno pomagati družbi.			1 2 3 4 5
h.	Rad bi se preselil v neko drugo državo.			1 2 3 4 5
i.	Rad prepevam slovenske narodne pesmi.			1 2 3 4 5
j.	Raje gledam »svojo« nadaljevanke kot TV prenos državne proslave.			1 2 3 4 5
k.	S prijatelji se veliko pogovarjamo o problemih v družbi.			1 2 3 4 5
l.	Slovenskemu državljanstvu se ne bi nikoli odrekel.			1 2 3 4 5
m.	Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili.			1 2 3 4 5
n.	V tujini oz. tujcem s ponosom povem, da sem iz Slovenije.			1 2 3 4 5
o.	Z veseljem bi se udeležil tridnevnega vojaškega tabora.			1 2 3 4 5
p.	Za svobodo naše države sem se pripravljen tudi boriti.			1 2 3 4 5
q.	Zavedam se svojih državljanskih pravic in dolžnosti.			1 2 3 4 5
r.	Zelo sem ponosen na slovensko nogometno reprezentanco.			1 2 3 4 5

6. V kolikšni meri se strinjate s spodaj naštetimi trditvami?

Odgovorite s pomočjo 5-stopenjske lestvice, na kateri pomeni:

1	2	3	4	5
sploh se ne strinjam		neodločen		popolnoma se strinjam
		se ne strinjam		strinjam se
a.	Domoljubje je pri mladih v Sloveniji premalo razvito.			1 2 3 4 5
b.	Državi moramo biti hvaležni, ker nam omogoča šolanje.			1 2 3 4 5
c.	Igralci slovenskih reprezentanc bi morali znati peti našo himno.			1 2 3 4 5
d.	Izogibanje plačila davkov je isto kot kraja.			1 2 3 4 5
e.	Kdor nima dela, si je sam kriv.			1 2 3 4 5
f.	Kvaliteta življenja v Sloveniji je zelo visoka.			1 2 3 4 5
g.	Mediji premalo poročajo o uspehih naše države.			1 2 3 4 5
h.	Naši državljani se premalo zavedajo prednosti življenja v Sloveniji.			1 2 3 4 5
i.	Obešanje zastave ob praznikih je staromodno.			1 2 3 4 5
j.	Poklic politika je vreden spoštovanja.			1 2 3 4 5
k.	Ponovno bi morali uvesti enoletno obvezno služenje vojske.			1 2 3 4 5
l.	Predmet državljanska vzgoja bi moral biti v srednjih šolah obvezen.			1 2 3 4 5
m.	Slovenija je pravna država.			1 2 3 4 5
n.	Slovenski jezik je pogoj za obstoj slovenskega naroda.			1 2 3 4 5
o.	Udeležba na volitvah bi morala biti obvezna.			1 2 3 4 5
p.	V času interneta je pomembno predvsem znanje angleščine.			1 2 3 4 5
q.	V naši državi smo zelo strpni do tujcev.			1 2 3 4 5
r.	V primerjavi z drugimi narodi smo Slovenci zelo domoljubni.			1 2 3 4 5
s.	V Sloveniji smo premalo solidarni.			1 2 3 4 5
t.	Volilno pravico bi morali dobiti mladi že s šestnajstimi leti.			1 2 3 4 5

7. Sledi kratek test o naši državi in družbi. Pri vsakem vprašanju izberite en pravičen odgovor?
- 1) Kdo je največji slovenski pesnik?
 a) Primož Trubar
 b) Vlado Kreslin
 c) France Prešeren
 d) Ne vem.
- 2) Kdo je bil prvi slovenski general?
 a) France Rozman – Stane
 b) Rudolf Maister
 c) Vladimir Lipič
 d) Ne vem.
- 3) Kdo je bil prvi predsednik samostojne Slovenije?
 a) Lojze Peterle
 b) Milan Kučan
 c) Janez Drnovšek;
 d) Ne vem.
- 4) Dan državnosti praznujemo?
 a) 25. junija
 b) 4. julija
 c) 29. novembra
 d) Ne vem.
- 5) Najdaljša reka v Sloveniji je:
 a) Drava
 b) Sava
 c) Soča
 d) Ne vem.
- 6) Politična skupina, ki je zmagala na volitvah 1990, se je imenovala:
 a) DEMOS
 b) SZDL
 c) ZSMS
 d) Ne vem.
- 7) Katero slovensko podjetje ima največ zaposlenih?
 a) Krika
 b) Mercator
 c) Gorenje
 d) Ne vem.
- 8) V katerih državah obstaja slovenska manjšina?
 a) Avstrija
 b) Italija
 c) Madžarska
 d) V vseh naštetih.
- 9) Prvi slovenski abecednik je izšel leta:
 a) 1492
 b) 1550
 c) 1784
 d) 1848.
- 10) Najbolj uspešna slovenska glasbena skupina je:
 a) Avseniki
 b) Čuki
 c) Lačni Franz
 d) Laibach.
- 11) Slovenija je članica EU od leta:
 a) 1996
 b) 2001
 c) 2004
 d) 2006.
- 12) Površina Slovenije je:
 a) 15.000 km²
 b) 20.000 km²
 c) 35.000 km²
 d) 53.000 km².
- 13) Vrstni red barv slovenske zastave od zgoraj navzdol je:
 a) Rdeča, bela, modra
 b) Bela, modra, rdeča
 c) Rdeča, modra, bela
 d) Nič od naštetega.
- 14) Slovenija se je uvrstila na svetovno nogometno prvenstvo:
 a) še nikoli
 b) enkrat
 c) dvakrat
 d) trikrat.
- 15) Sedež Združenih narodov je v mestu:
 a) London.
 b) Ženeva
 c) New York
 d) Ne vem.
- 16) Glavno mesto Evropske unije je:
 a) Berlin
 b) Bruselj
 c) Pariz.
 d) Ne vem.

8. Vživite v vlogo učitelja! Razmislite kaj bi vi storili, če bi bili učitelj v vašem razredu in bi bila ena izmed vaših nalog razvoj domoljubja pri dijakih!
- Pri vsakem izmed spodaj naštetih oblik pouka označite, kako primerna in koristna se vam zdi za razvijanje **domoljubja** pri sošolcih ter za to, da jih usposobite za **aktivno državljanstvo** (to pomeni zavedanje svojih državljanskih pravic in dolžnosti, zanimanje za družbena vprašanja, udeležba na volitvah, aktivno sodelovanje v življenju lokalnih skupnosti ipd.).

Odgovarjate s pomočjo 5-stopenjske lestvice, na kateri pomeni:

1	2	3	4	5
Ni primerno	Malo koristi	Še kar v redu	Zelo dober način	Odličen način

a.	aktivno sodelovanje na šolski ali krajevni proslavi	1	2	3	4	5
b.	aktivno sodelovanje na tematskem dnevu na terenu (npr. dan boja proti aidsu, delo z begunci,...)	1	2	3	4	5
c.	ekskurzija v zamejstvo in srečanje z vrstniki na slovenskih šolah v Avstriji in Italiji	1	2	3	4	5
d.	ekskurzije za spoznavanje pestrosti in zanimivosti Slovenije	1	2	3	4	5
e.	igranje vlog v različnih konfliktnih situacijah	1	2	3	4	5
f.	izmenjava mnenj z debato ZA in PROTI	1	2	3	4	5
g.	obisk in ogled slovenskega parlamenta ter pogovor s poslanci	1	2	3	4	5
h.	obisk lokalne upravne enote (občine) in prikaz postopka pridobivanja osebne dokumenta	1	2	3	4	5
i.	obisk notarja in seznanitev z njegovimi pristojnostmi	1	2	3	4	5
j.	obisk policijske postaje in seznanitev s pravicami in dolžnostmi pri legitimiranju	1	2	3	4	5
k.	obisk sodišča in prikaz postopka sojenja	1	2	3	4	5
l.	obisk TV studia in pogovor z urednikom dnevnih poročil	1	2	3	4	5
m.	obisk zapovor in pogovor s pazniki ter zaporniki	1	2	3	4	5
n.	obisk zemljiške knjige	1	2	3	4	5
o.	ogled državne proslave	1	2	3	4	5
p.	ogled zgodovinskega filma	1	2	3	4	5
q.	petdnevno »obvezno« prostovoljno delo v organizaciji po svoji izbiri	1	2	3	4	5
r.	poslušanje slovenske glasbe	1	2	3	4	5
s.	razgovori v šoli z znanimi Slovenci	1	2	3	4	5
t.	različne ustvarjalne delavnice (likovne, literarne, glasbene, filmske...)	1	2	3	4	5
u.	skrb za zgodovinske spomenike v svojem kraju	1	2	3	4	5
v.	skupinsko projektno delo	1	2	3	4	5
w.	sodelovanje na vojaški vaji in pogovor z vojniki ter starešinami	1	2	3	4	5
x.	spoznavanje slovenskih pokrajinskih različnosti in narodnega izročila (stari običaji, narodni plesi in pesmi, priprava starih jedi...)	1	2	3	4	5
y.	tridnevni tematski tabori (varstvo okolja, pravice manjšin, zaščita živali ipd.)	1	2	3	4	5
z.	učenje in izvajanje vrstniške mediacije (posredovanje pri konfliktih)	1	2	3	4	5

9. Katere spremembe bi uvedli v Sloveniji, če bi za en teden postal njen predsednik?

Hvala za sodelovanje!

PRILOGA II

Rezultati raziskave

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli?
(Opomba: SOLAsegm je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

SOLAsegm * Spol

Crosstab

		Spol		Total	
		Fantje	Dekleta		
SOLAsegm	2	Count	38	35	73
		% within SOLAsegm	52,1%	47,9%	100,0%
		% within Spol	23,3%	11,3%	15,5%
3	Count	66	158	224	
	% within SOLAsegm	29,5%	70,5%	100,0%	
	% within Spol	40,5%	51,1%	47,5%	
4	Count	59	116	175	
	% within SOLAsegm	33,7%	66,3%	100,0%	
	% within Spol	36,2%	37,5%	37,1%	
Total	Count	163	309	472	
	% within SOLAsegm	34,5%	65,5%	100,0%	
	% within Spol	100,0%	100,0%	100,0%	

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,511 ^a	2	,002
Likelihood Ratio	12,049	2	,002
Linear-by-Linear Association	3,952	1	,047
N of Valid Cases	472		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 25,21.

Directional Measures

	Value
Nominal by Interval	Eta
	SOLAsegm Dependent
	Spol Dependent
	,092
	,163

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli!
 (Opomba: SOLAsegm je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIKI)

SOLAsegm * Poklic

		Crosstab			
		0	gospodarstvo	šolstvo	zdravstvo
SOLAsegm 2	Count	14	5	5	9
	% within SOLAsegm	20,6%	7,4%	7,4%	13,2%
	% within Poklic	16,7%	9,8%	14,3%	11,3%
3	Count	45	25	19	29
	% within SOLAsegm	22,1%	12,3%	9,3%	14,2%
	% within Poklic	53,6%	49,0%	54,3%	36,3%
4	Count	25	21	11	42
	% within SOLAsegm	15,2%	12,7%	6,7%	25,5%
	% within Poklic	29,8%	41,2%	31,4%	52,5%
Total	Count	84	51	35	80
	% within SOLAsegm	19,2%	11,7%	8,0%	18,3%
	% within Poklic	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Crosstab

		Poklic		
		sodstvo, nadzor, varnost	znanost, tehnika, IT	kmetijstvo, narava
SOLAsegm 2	Count	12	8	2
	% within SOLAsegm	17,6%	11,8%	2,9%
	% within Poklic	26,7%	19,0%	15,4%
3	Count	16	15	7
	% within SOLAsegm	7,8%	7,4%	3,4%
	% within Poklic	35,6%	35,7%	53,8%
4	Count	17	19	4
	% within SOLAsegm	10,3%	11,5%	2,4%
	% within Poklic	37,8%	45,2%	30,8%
Total	Count	45	42	13
	% within SOLAsegm	10,3%	9,6%	3,0%
	% within Poklic	100,0%	100,0%	100,0%

Crosstab

		Poklic	
		kultura, umetnost, sociala	politika, mediji
SOLAsegm 2	Count	6	2
	% within SOLAsegm	8,8%	2,9%
	% within Poklic	18,2%	20,0%

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli?
 (Opomba: **SOLAsegm** je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

SOLAsegm		Report				
		Družina	Slovenija	prijatelji	drugo	Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili.
2	Mean	4,59	3,16	4,52	4,43	3,30
	N	73	73	73	21	63
	Std. Deviation	,684	1,167	,784	1,207	1,042
3	Mean	4,86	3,53	4,71	4,69	3,90
	N	224	223	222	45	184
	Std. Deviation	,451	,967	,538	,793	,728
4	Mean	4,92	3,78	4,72	3,95	4,08
	N	177	175	174	38	148
	Std. Deviation	,291	,954	,497	1,488	,861
Total	Mean	4,84	3,56	4,68	4,37	3,87
	N	474	471	469	104	395
	Std. Deviation	,459	1,015	,572	1,207	,873

SOLAsegm		Zavedam se svojih državljanskih pravic in dolžnosti.		Test znanja	
		DOMLJ	Test znanja		
2	Mean	3,75	40,74	11,79	
	N	63	73	73	
	Std. Deviation	,950	8,538	2,527	
3	Mean	3,92	41,64	11,37	
	N	183	219	224	
	Std. Deviation	,811	6,501	2,450	
4	Mean	4,05	43,23	12,11	
	N	147	175	177	
	Std. Deviation	,757	6,595	2,004	
Total	Mean	3,94	42,10	11,71	
	N	393	467	474	
	Std. Deviation	,820	6,939	2,326	

ANOVA Table

ANOVA Table		Sum of Squares	df
Družina * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	5,822	2
	Within Groups	93,992	471

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli?

(Opomba: SOLAsegm je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

	Total	99.814	473
Slovenija * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	19.878	2
	Within Groups	463.897	468
	Total	483.775	470
prijatelji * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	2.350	2
	Within Groups	150.946	466
	Total	153.296	468
drugo * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	11.433	2
	Within Groups	138.682	101
	Total	150.115	103
Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili. * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	27.080	2
	Within Groups	273.335	392
	Total	300.415	394
Zavedam se svojih državljanskih pravic in dolžnosti. * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	4.382	2
	Within Groups	259.272	390
	Total	263.654	392
DOMLJ * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	405.801	2
	Within Groups	22029.668	464
	Total	22435.469	466
Test znanja * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	54.279	2
	Within Groups	2505.124	471
	Total	2559.403	473

ANOVA Table

	Mean Square	F	Sig.
Družina * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	2,911	,000
	Within Groups	,200	
	Total		
Slovenija * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	9,939	,000
	Within Groups	,991	
	Total		
prijatelji * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	1,175	,027
	Within Groups	,324	
	Total		
drugo * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	5,717	,018
	Within Groups	1,373	
	Total		
Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili. * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	13,540	,000
	Within Groups	,697	
	Total		
Zavedam se svojih državljanskih pravic in dolžnosti. * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	2,191	,038
	Within Groups	,665	
	Total		
Test znanja * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	14,587	,000
	Within Groups		
	Total		
DOMLJ * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	10,027	,000
	Within Groups		
	Total		
drugo * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	3,628	,027
	Within Groups		
	Total		
Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili. * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	19,418	,000
	Within Groups		
	Total		
Zavedam se svojih državljanskih pravic in dolžnosti. * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	3,296	,038
	Within Groups		
	Total		
Test znanja * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	14,587	,000
	Within Groups		
	Total		
DOMLJ * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	10,027	,000
	Within Groups		
	Total		
drugo * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	3,628	,027
	Within Groups		
	Total		
Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili. * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	13,540	,000
	Within Groups	,697	
	Total		
Zavedam se svojih državljanskih pravic in dolžnosti. * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	2,191	,038
	Within Groups	,665	
	Total		
Test znanja * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	14,587	,000
	Within Groups		
	Total		
DOMLJ * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	10,027	,000
	Within Groups		
	Total		
drugo * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	3,628	,027
	Within Groups		
	Total		
Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili. * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	13,540	,000
	Within Groups	,697	
	Total		
Zavedam se svojih državljanskih pravic in dolžnosti. * SOLAsegm	Between Groups (Combined)	2,191	,038
	Within Groups	,665	
	Total		

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli?
(Opomba: **SOLAsegm** je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

DOMLJ * SOLAsegm	Between Groups	(Combined)	202,900 47,478	4,274	,014
	Within Groups	Total			
Test znanja * SOLAsegm	Between Groups	(Combined)	27,140	5,103	,006
	Within Groups	Total	5,319		

Measures of Association

	Eta	Eta Squared
Družina * SOLAsegm	,242	,058
Slovenija * SOLAsegm	,203	,041
prijatelj * SOLAsegm	,124	,015
drugo * SOLAsegm	,276	,076
Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili. * SOLAsegm	,300	,090
Zavedam se svojih državljanskih pravic in dolžnosti. * SOLAsegm	,129	,017
DOMLJ * SOLAsegm	,134	,018
Test znanja * SOLAsegm	,146	,021

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli?
 (Opomba: SOLAsegm je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

POPREČNO LETO ROJSTVA

Report

Leto	SOLAsegm	Mean	N	Std. Deviation
	2	92,84	73	1,106
	3	93,24	224	1,321
	4	93,21	176	1,312
	Total	93,17	473	1,292

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square
Leto * SOLAsegm	9,574	2	4,787
Between Groups (Combined)	778,231	470	1,656
Within Groups	787,805	472	
Total			

ANOVA Table

	F	Sig.
Leto * SOLAsegm	2,891	,057
Between Groups (Combined)		
Within Groups		
Total		

Measures of Association

	Eta	Eta Squared
Leto * SOLAsegm	,110	,012

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripradnost šoli!
 (Opomba: SOLAsegm je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

POPREČNE VREDNOSTI ODGOVOROV NA LESTVICI STALIŠČ

Report

SOLAsegm	Če bi bil polnoleten, bi zagotovo šel (sem šel) na volitve.	Dobro poznam slovenske naravne lepote.	Dobro poznam Državo Slovenijo imam zelo rad.	Komaj čakam, da se preselim na svoje (zaživim samostojno).
2	Mean N Std. Deviation	3,55 73 1,323	3,33 73 ,958	3,51 63 1,137
3	Mean N Std. Deviation	3,47 224 1,201	3,65 223 ,779	3,79 184 ,851
4	Mean N Std. Deviation	3,90 177 1,108	3,79 177 ,775	4,07 147 ,889
Total	Mean N Std. Deviation	3,64 474 1,201	3,65 473 ,820	3,92 394 ,916

Report

SOLAsegm	Pogosto razmišljam o tem, kako spremeniti družbo na bolje.	Politično dogajanje v Sloveniji me ne zanima.	Pripravljen sem več prostovoljno pomagati družbi.	Rad bi se preselil v neko drugo državo.
2	Mean N Std. Deviation	3,25 73 1,310	3,08 72 1,412	3,03 63 1,204
3	Mean N Std. Deviation	3,49 223 1,077	3,29 224 1,320	3,40 183 ,943
4	Mean N Std. Deviation	3,81 177 1,043	3,03 177 1,398	3,63 147 ,960
Total	Mean N Std. Deviation	3,57 473 1,120	3,16 473 1,366	3,42 393 1,013

Report

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli?
(Opomba: SOLAsegm je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

SOLAsegm	Rad prepevam slovenske narodne pesmi.	Raje gledam »svojo« nadaljevaniko kot TV prenos državne proslave.	S prijatelji se veliko pogovarjamo o problemih v družbi.	Slovenskemu državljanstvu se ne bi nikoli odrekal.
2	Mean N Std. Deviation	2,04 73 1,207	3,64 72 1,447	3,21 73 1,166
3	Mean N Std. Deviation	2,46 223 1,272	3,62 224 1,307	3,22 224 1,146
4	Mean N Std. Deviation	2,51 177 1,345	3,69 177 1,219	3,18 177 1,124
Total	Mean N Std. Deviation	2,42 473 1,298	3,65 473 1,295	3,20 474 1,139

Report

SOLAsegm	Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili.	V tujini oz. tujcem s ponosom povem, da sem iz Slovenije.	Z veseljem bi se udeležil tridnevnega vojaškega tabora.	Za svobodo naše države sem se pripravil tudi boriti.
2	Mean N Std. Deviation	3,30 63 1,042	4,12 73 1,066	3,32 73 1,359
3	Mean N Std. Deviation	3,90 184 ,728	4,19 224 ,875	2,68 224 1,360
4	Mean N Std. Deviation	4,08 148 ,861	4,33 177 ,944	2,75 177 1,373
Total	Mean N Std. Deviation	3,87 395 ,873	4,23 474 ,934	2,80 474 1,410

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli!
 (Opomba: SOLAsegm je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

SOLAsegm * Spol

Crosstab

		Spol		Total
		Fantje	Dekleta	
SOLAsegm 2	Count	38	35	73
	% within SOLAsegm	52,1%	47,9%	100,0%
	% within Spol	23,3%	11,3%	15,5%
3	Count	66	158	224
	% within SOLAsegm	29,5%	70,5%	100,0%
	% within Spol	40,5%	51,1%	47,5%
4	Count	59	116	175
	% within SOLAsegm	33,7%	66,3%	100,0%
	% within Spol	36,2%	37,5%	37,1%
Total	Count	163	309	472
	% within SOLAsegm	34,5%	65,5%	100,0%
	% within Spol	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,511 ^a	2	,002
Likelihood Ratio	12,049	2	,002
Linear-by-Linear Association	3,952	1	,047
N of Valid Cases	472		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 25,21.

Directional Measures

Nominal by Interval	Eta	SOLAsegm Dependent	Spol Dependent	Value
				,092
				,163

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli!
(Opomba: SOLAsegm je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

SOLAsegm	Report				
	Mediji premalo poročajo o uspehih naše države.	Naši državljani se premalo zavedajo prednosti življenja v Sloveniji.	Obešanje zastave ob praznikih je staromodno.	Poklic politika je vreden spoštovanja.	
2	Mean N Std. Deviation	3,46 71 1,040	3,42 73 1,092	2,01 73 1,034	2,15 73 1,126
3	Mean N Std. Deviation	3,40 222 1,000	3,59 223 ,875	1,94 223 ,987	2,30 222 1,077
4	Mean N Std. Deviation	3,46 177 1,108	3,64 176 1,086	1,76 177 1,039	2,62 177 1,117
Total	Mean N Std. Deviation	3,43 470 1,046	3,58 472 ,983	1,89 473 1,017	2,40 472 1,112

SOLAsegm	Report				
	Ponovno bi morali uvesti enoletno obvezno služenje vojske.	Predmet državljanska vzgoja bi moral biti v srednjih šolah obvezen.	Slovenija je pravna država.	Slovenski jezik je pogoj za obstoj slovenskega naroda.	
2	Mean N Std. Deviation	2,68 62 1,513	2,75 73 1,441	3,03 63 1,150	4,27 73 1,134
3	Mean N Std. Deviation	2,30 183 1,275	2,85 223 1,212	3,23 182 ,916	4,34 223 ,885
4	Mean N Std. Deviation	2,33 148 1,311	2,94 177 1,237	3,28 145 1,070	4,48 176 ,862
Total	Mean N Std. Deviation	2,37 393 1,332	2,87 473 1,258	3,21 390 1,016	4,38 472 ,921

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli!
 (Opomba: SOLAsegm je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

SOLAsegm * Spol

Crosstab

		Spol		Total
		Fantje	Dekleta	
SOLAsegm 2	Count	38	35	73
	% within SOLAsegm	52,1%	47,9%	100,0%
	% within Spol	23,3%	11,3%	15,5%
3	Count	66	158	224
	% within SOLAsegm	29,5%	70,5%	100,0%
	% within Spol	40,5%	51,1%	47,5%
4	Count	59	116	175
	% within SOLAsegm	33,7%	66,3%	100,0%
	% within Spol	36,2%	37,5%	37,1%
Total	Count	163	309	472
	% within SOLAsegm	34,5%	65,5%	100,0%
	% within Spol	100,0%	100,0%	100,0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	12,511 ^a	2	,002
Likelihood Ratio	12,049	2	,002
Linear-by-Linear Association	3,952	1	,047
N of Valid Cases	472		

a. 0 cells (.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 25,21.

Directional Measures

Nominal by Interval	Eta	SOLAsegm Dependent	Spol Dependent	Value
				,092
				,163

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli?
(Opomba: SOLAsegm je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

ANOVA Table

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Če bi bil polnoleten, bi zagotovo šel (sem šel) na volitve. * SOLAsegm	Between Groups	2	9,327	6,615	,001
	Within Groups	471	1,410		
	Total	473			
Dobro poznam slovenske naravne lepote. * SOLAsegm	Between Groups	2	5,386	8,255	,000
	Within Groups	470	,652		
	Total	472			
Državo Slovenijo imam zelo rad. * SOLAsegm	Between Groups	2	7,045	8,728	,000
	Within Groups	391	,807		
	Total	393			
Komaj čakam, da se preselim na svoje (zazhivim samostojno). * SOLAsegm	Between Groups	2	1,928	1,750	,175
	Within Groups	471	1,102		
	Total	473			
Pogosto razmišljam o tem, kako spremeniti družbo na bolje. * SOLAsegm	Between Groups	2	9,562	7,847	,000
	Within Groups	470	1,219		
	Total	472			
Politično dogajanje v Sloveniji me ne zanima. * SOLAsegm	Between Groups	2	3,644	1,960	,142
	Within Groups	470	1,859		
	Total	472			
Pripravljen sem več prostovoljno pomagati družbi. * SOLAsegm	Between Groups	2	7,899	7,976	,000
	Within Groups	390	,990		
	Total	392			
Rad bi se preselil v neko drugo državo. * SOLAsegm	Between Groups	2	5,021	2,696	,069
	Within Groups	471	1,862		
	Total	473			
Rad prepevam slovenske narodne pesmi. * SOLAsegm	Between Groups	2	6,217	3,734	,025
	Within Groups	470	1,665		
	Total	472			
Raje gledam »svojo« nadaljevanko kot TV prenos državne	Between Groups	2	,280	,166	,847
	Within Groups	470	1,683		
	Total	472			

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli?
 (Opomba: **SOLAsegm** je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3=nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

proslave. *	Total	791,442	472				
SOLAsegm							
S prijatelji se veliko pogovarjamo o problemih v družbi. *	Between Groups Within Groups Total	,178 612,972 613,150	2 471 473	,089 1,301	,934		
Slovenskemu državljanstvu se ne bi nikoli odrekel. *	Between Groups Within Groups Total	6,715 542,739 549,454	2 471 473	3,357 1,152	2,914	,055	
Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili. *	Between Groups Within Groups Total	27,080 273,335 300,415	2 392 394	13,540 ,697	19,418	,000	
V tujini oz. tujcem s ponosom povem, da sem iz Slovenije. *	Between Groups Within Groups Total	2,842 409,630 412,473	2 471 473	1,421 ,870	1,634	,196	
Z veseljem bi se udeležil tridnevnega vojaškega tabora. *	Between Groups Within Groups Total	22,945 917,808 940,753	2 471 473	11,472 1,949	5,887	,003	
Za svobodo naše države sem se pripraviljen tudi boriti. *	Between Groups Within Groups Total	17,474 677,355 694,829	2 470 472	8,737 1,441	6,062	,003	
Zavedam se svojih državljanskih pravic in dolžnosti. *	Between Groups Within Groups Total	4,382 259,272 263,654	2 390 392	2,191 ,665	3,296	,038	
Zelo sem ponosen na slovensko nogometno reprezentanco. *	Between Groups Within Groups Total	3,950 692,346 696,295	2 471 473	1,975 1,470	1,344	,262	
Domoljubje je pri mladih v Sloveniji premalo razvito. *	Between Groups Within Groups Total	1,818 458,637 460,456	2 469 471	,909 ,978	,930	,395	
Državi moramo biti hvaležni, ker nam omogoča šolanje. *	Between Groups Within Groups Total	23,565 350,270 373,835	2 470 472	11,783 ,745	15,810	,000	

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli?

(Opomba: SOLAsegm je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

Igralci slovenskih reprezentanc bi morali znati peti našo himno. * SOLAsegm	Between Groups	2	11,578	5,789	6,381	,002
	Within Groups Total	470 472	426,392 437,970	,907		
Izogibanje plačila davkov je isto kot kraja. * SOLAsegm	Between Groups	2	9,159	4,580	3,090	,046
	Within Groups Total	469 471	695,112 704,271	1,482		
Kdor nima dela, si je sam kriv. * SOLAsegm	Between Groups	2	,181	,090	,053	,949
	Within Groups Total	470 472	805,252 805,433	1,713		
Kvaliteta življenja v Sloveniji je zelo visoka. * SOLAsegm	Between Groups	2	7,056	3,528	3,791	,023
	Within Groups Total	469 471	436,433 443,489	,931		
Mediji premalo poročajo o uspešnih naše države. * SOLAsegm	Between Groups	2	,531	,265	,242	,785
	Within Groups Total	467 469	512,790 513,321	1,098		
Naši državljani se premalo zavedajo prednosti življenja v Sloveniji. * SOLAsegm	Between Groups	2	2,460	1,230	1,248	,288
	Within Groups Total	469 471	462,150 464,610	,985		
Obešanje zastave ob praznikih je staromodno. * SOLAsegm	Between Groups	2	4,573	2,286	2,224	,109
	Within Groups Total	470 472	483,262 487,835	1,028		
Poklic politika je vreden spoštovanja. * SOLAsegm	Between Groups	2	15,554	7,777	6,429	,002
	Within Groups Total	469 471	567,359 582,913	1,210		
Ponovno bi morali uvesti enoletno obvezno služenje vojske. * SOLAsegm	Between Groups	2	7,110	3,555	2,014	,135
	Within Groups Total	390 392	688,391 695,501	1,765		
Predmet državljanska vzgoja bi moral biti v srednjih šolah obvezen. * SOLAsegm	Between Groups	2	2,020	1,010	,637	,529
	Within Groups Total	470 472	745,113 747,133	1,585		
Slovenija je pravna država. * SOLAsegm	Between Groups	2	2,670	1,335	1,296	,275

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli?
 (Opomba: SOLAsegm je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIKI)

	Within Groups	387	1,030	
	Total	389		
Slovenski jezik je pogoj za obstoj slovenskega naroda. * SOLAsegm	(Combined) Within Groups Total	2 469 471	1,456 ,845	1,723 ,180
Udeležba na volitvah bi morala biti obvezna. * SOLAsegm	(Combined) Within Groups Total	2 389 391	1,884 1,882	,368
V času interneta je pomembno predvsem znanje angleščine. * SOLAsegm	(Combined) Within Groups Total	2 470 472	2,641 ,880	,051
V naši državi smo zelo sitni do tujcev. * SOLAsegm	(Combined) Within Groups Total	2 468 470	3,628 1,239	,054
V primerjavi z drugimi narodi smo Slovenci zelo domoljubni. * SOLAsegm	(Combined) Within Groups Total	2 468 470	,459 1,177	,677
V Sloveniji smo premalo solidarni. * SOLAsegm	(Combined) Within Groups Total	2 466 468	1,776 1,022	,177
Vollino pravico bi morali dobiti mladi že s šestnajstimi leti. * SOLAsegm	(Combined) Within Groups Total	2 469 471	,485 1,666	,748

Measures of Association

	Eta	Eta Squared
Če bi bil polnoleten, bi zagotovo šel (sem še) na volitve. * SOLAsegm	,165	,027
Dobro poznam slovenske naravne lepote. * SOLAsegm	,184	,034
Državo Slovenijo imam zelo rad. * SOLAsegm	,207	,043
Komaj čakam, da se preselim na svoje (zaživim samostojno). * SOLAsegm	,086	,007
Pogosto razmišljam o tem, kako spremeniti družbo na bolje. * SOLAsegm	,180	,032
Politično dogajanje v Sloveniji me ne zanima. * SOLAsegm	,091	,008
Priljubljen sem več prostovoljno pomagati družbi. * SOLAsegm	,198	,039
Rad bi se preselil v neko drugo državo. * SOLAsegm	,106	,011

Priloga: Primerjava odgovorov dijakov glede na pripadnost šoli?(Opomba: **SOLAsegm** je stopnja pripadnosti šoli: 2=ne čutim, 3= nekaj vmes, 4=čutim pripadnost; GLEJ VPRAŠALNIK!)

Rad prepevam slovenske narodne pesmi. * SOLAsegm	,125	,016
Raje gledam »svojce« nadaljevalko kot TV prenos državne proslave. * SOLAsegm	,027	,001
S prijatelji se veliko pogovarjamo o problemih v družbi. * SOLAsegm	,017	,000
Slovenskemu državljanstvu se ne bi nikoli odrekel. * SOLAsegm	,111	,012
Svojim učiteljem sem hvaležen za vse, kar so me naučili. *	,300	,090
SOLAsegm		
V tujini oz. tujcem s ponosom povem, da sem iz Slovenije. *	,083	,007
SOLAsegm		
Z veseljem bi se udeležil tridnevnega vojaškega tabora. *	,156	,024
SOLAsegm		
Za svobodo naše države sem se pripravljen tudi boriti. *	,159	,025
SOLAsegm		
Zavedam se svojih državljanskih pravic in dolžnosti. * SOLAsegm	,129	,017
Zelo sem ponosen na slovensko nogometno reprezentanco. *	,075	,006
SOLAsegm		
Domoljubje je pri mladih v Sloveniji premalo razvito. * SOLAsegm	,063	,004
Državi moramo biti hvaležni, ker nam omogoča šolanje. *	,251	,063
SOLAsegm		
Igralci slovenskih reprezentanc bi morali znati peti našo himno. *	,163	,026
SOLAsegm		
Izogibanje plačila davkov je isto kot kraja. * SOLAsegm	,114	,013
Kdor nima dela, si je sam kriv. * SOLAsegm	,015	,000
Kvaliteta življenja v Sloveniji je zelo visoka. * SOLAsegm	,126	,016
Mediji premalo poročajo o uspehih naše države. * SOLAsegm	,032	,001
Naši državljani se premalo zavedajo prednosti življenja v Sloveniji. *	,073	,005
SOLAsegm		
Obešanje zastave ob praznikih je staromodno. * SOLAsegm	,097	,009
Poklic politika je vreden spoštovanja. * SOLAsegm	,163	,027
Ponovno bi morali uvesti enoletno obvezno služenje vojske. *	,101	,010
SOLAsegm		
Predmet državljanska vzgoja bi moral biti v srednjih šolah obvezen. *	,052	,003
SOLAsegm		
Slovenija je pravna država. * SOLAsegm	,082	,007
Slovenski jezik je pogoj za obstoj slovenskega naroda. * SOLAsegm	,085	,007
Udeležba na volitvah bi morala biti obvezna. * SOLAsegm	,072	,005
V času interneta je pomembno preovsem znanje angleščine. *	,112	,013
SOLAsegm		
V naši državi smo zelo stitni do tujcev. * SOLAsegm	,111	,012
V primerjavi z drugimi narodi smo Slovenci zelo domoljubni. *	,041	,002
SOLAsegm		
V Sloveniji smo premalo solidarni. * SOLAsegm	,086	,007
Volilno pravico bi morali dobiti mladi že s šestnajstimi leti. *	,035	,001
SOLAsegm		

SUAŠ LJUBLJANA